

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
פרשת משפטים (שקלים)

הגיליון השבועי לכל יהודי 894

כ"ח בשבט התשס"ד
(20.2.04)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד – המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

חב"ד

יש חדש

רישום לגני חב"ד

בשנים האחרונות גדלה מאוד רשת גני חב"ד, והיא מקיפה מאות גני-ילדים ברחבי הארץ. הגנים בפיקוח משרד החינוך וייחודם בפתוחות לכל חלקי הציבור. לומדים בהם ילדים ממשפחות דתיות ולא-דתיות, בני כל העדות, עולים וותיקים. הילדים מקבלים בגנים מטען של ערכים ומושגי-יסוד במסורת ישראל, מתוך שמחה חסידיית, אהבה ומסירות. בימים האלה הרישום בעיצומו ולרשות הציבור עומד מוקד המאויש עשרים וארבע שעות ביממה (חוץ משבתות כמובן). טל' 1700-700-358.

בר-מצווה מרגשת

חגיגת בר-מצווה מיוחדת במינה נערכה לפני כשבועיים במרכז הרפואי הדסה עין-כרם בירושלים. אימו של חתן בר-המצווה נפצעה קשה בפיגוע הרצחני בקו 19, והחגיגה הגדולה שתוכננה באולם שמחות – בוטלה. צעירי חב"ד, שביקרו את הפצועים ושוחחו עם בני-משפחותיהם, שמעו על האירוע, ובהתייעצות עם האב הוחלט לקיים את החגיגה במרכז הרפואי, והנער יעלה לתורה בבית-הכנסת. אכן כך היה, וההתרגשות הגיעה לשיאה כשהתברר שהאם התחזקה והגיעה להשתתף בבר-המצווה של בנה.

מאגר בתי-הכנסת

במאגר המקיף של דפי שופר רשומים כשבעת-אלפים וחמש-מאות בתי-כנסת, אולם על-פי ההערכות פועלים ברחבי הארץ יותר מעשרת-אלפים. גבאי בתי-כנסת המעוניינים להופיע ברשימה, ועל-ידי כך לקבל חומר תורני, עלונים ומדריכים בענייני יהדות – מתבקשים לעדכן את פרטיהם בפקס' 03-9643065.

זמני השבוע

ירושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת ניו-יורק

כניסת השבת 5:10 5:05 5:06 4:52 5:02 4:48
צאת השבת 6:09 6:06 6:04 6:02 6:03 6:02

המולד: ליל שבת-קודש, 8:07 ו-10 חלקים
ראש חודש אדר: ביום הראשון וביום השני

פקס': 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לבנות חברה צודקת

תפיסת הצדקה ביהדות היא, שכספו של אדם הוא בבחינת פיקדון שהופקד בידיו על-ידי הקב"ה. איננו אומרים 'חסד', 'טובה', 'רחמנות' – אלא 'צדקה', מלשון צדק

'צדקה', מלשון צדק. כאשר אדם נותן צדקה אין הוא עושה 'טובות' ואינו נוהג לפני-משורת-הדין. הוא פשוט נוהג כאדם ישר והגון, שמעביר את הפיקדונות שמפקידים בידיו ליעדם. הוא יודע שהכסף שברשותו ניתן לו מאת הבורא כדי שיעשה בו מצוות ומעשים טובים, וזאת הוא עושה. זה הצדק, זה מה שהוא צריך לעשות!

יהודי מאמין, כי הצדקה היא גם הכלי שעל-ידי זוכים ליותר ברכה והצלחה. כשהיהודי מוכיח במעשיו שהוא נוהג בכסף שניתן לו ב'צדק' ומעביר אותו ליעדיו האמיתיים, נותן לו הקב"ה עוד ועוד מידו המלאה, הפתוחה, הקדושה והרחבה. ועל-כן, אם תרצו – הצדקה היא ההשקעה היעילה, הבטוחה והרווחית ביותר.

חינוך לויתור

לצדקה גם חשיבות גדולה להתמודדות עם תאוות-הממון ורדיפת המותרות, החודרת לכל חלקה טובה. אין כמצווה זו כדי לחנך את האדם לוותר על האנוכיות ועל טיפוח החומרנות, ולהעדיף את הערכים הרוחניים של עזרה לזולת וסיוע למוסדות נזקקים.

תורת החסידות מסבירה, כי נתינת הצדקה נחשבת 'מסירות-נפש'. האדם נקשר אל כספו. הוא השקיע בו את נפשו ואת עמל-כפיו, והוא יכול לקנות בכסף זה כל מה שנפשו חומדת. כאשר הוא מוותר על הכסף ונותנו לצורכי-צדקה – כאילו הוא מוסר את נפשו לה'.

אין גם דבר המשמח את הנפש כמו ההרגשה, שבכספנו נעשים מעשים טובים: ילדים לומדים תורה, באה הקלה לסבלם של חולים, מוארות עיניה של משפחה במצוקה וכדומה. הצדקה פותחת לפנינו מעגל אין-סופי של מעשי-חסד. על-כן יש להשתדל להרבות במתן הצדקה, להקפיד שבכל בית תימצא קופת צדקה (וכדאי שלכל ילד וילדה תהיה קופת-צדקה משלהם).

הצדקה גם מקרבת את הגאולה ועל-כן חיונית במיוחד בימים האלה, כשאנו מבקשים לתקן את סיבת הגלות ולזרז את בוא הגאולה.

מעלי עזרה וחסד התפתחו בעם-ישראל לאורך הדורות בצורה נפלאה. הנאמנות ההדדית של היהודים הייתה ידועה היטב גם לגויים, שניצלו לא-אחת כדי למלא את קופותיהם. חלק חשוב מהישרדותו של עם-ישראל למרות הרדיפות והצרות שעבר ניתן לזקוף לאותה נאמנות הדדית ולמפעלי החסד שתמכו בחלשים ולא הניחו להם להתמוטט.

במצב הכלכלי המצוקתי שאנו שרויים בו קשה שלא להתפעל ממערך החסד שנבנה כאן. בתי-תמחוי ומרכזים לחלוקת מצרכי מזון; גמ"חים (קרנות גמילות-חסדים) שמעניקים הלוואות בלא-ריבית; ארגוני 'שפרה-ופועה' שמסייעים ליולדות בתקופה שלאחר הלידה; 'יד-שרה' שמשאיל ציוד רפואי; 'הכנסת-כלה', שמאפשר למעוטי-יכולת לבנות בית בישראל; ועוד ועוד.

פיקדון להעברה

הנטייה הטבעית של יהודים להירתם לעזרה ולפתוח את היד למתן צדקה – היא מסימני האופי של האומה. חז"ל אומרים, שגמילות-חסדים היא אחת משלושת הסימנים שמאפיינים את בני העם היהודי.

דואכן, אנו רואים כי תכונה זו של צדקה ועשיית חסד באה לידי ביטוי בולט אצל העם היהודי, גם אצל כאלה שלא נתחנכו על ברכי התורה והמסורת (אם-כי החינוך גורם לה להיות מוגברת וחזקה יותר).

תפיסת הצדקה ביהדות היא, שכספו של אדם אינו שלו, אלא הוא בבחינת פיקדון שהופקד בידיו על-ידי הקב"ה. יש דרכים רבות לקב"ה, ואחת הדרכים שבאמצעותן הוא מפרנס את הבריות, היא על-ידי שהוא נותן לאנשים מסויימים יותר כסף, כדי שהם יפרנסו את הנזקקים. בדרך זו הקב"ה רוצה לזכות את הבריות במצוות הצדקה, שכן היה יכול להעביר ישירות את הכסף לידי הנזקקים.

זו גם המשמעות הטמונה במילה 'צדקה'. איננו אומרים 'חסד', 'טובה', 'רחמנות' – אלא

להתרחק מהתאכזרות עד הקצה האחרון

שלוש פעמים, למדנו מכאן שאכן יש איסור על אכילה, על הנאה ואף על עצם הבישול.

לא לגרום צער

מפרשי התורה מסבירים שהאיסור "לא תבשל גדי" בא להרחיק את האדם ממידת האכזריות. בישול גדי רך בחלב אימו הוא מעשה אכזרי, ומכיוון שהתורה מבקשת להרחיק את האדם מאכזריות, אסרה לגמרי את הבישול של בשר בחלב, גם של בעל-חיים מבוגר וגם בחלב שאינו של אימו.

מכאן אנו יכולים ללמוד כמה יש להישמר מהתאכזרות ומגרימת סבל וצער אפילו לבעלי-חיים, וכל-שכן ליהודי שני. חובה על כל אחד ואחד להיזהר עד הקצה האחרון שלא לצער שום יהודי, אלא להפך, להרבות אהבת ישראל, אהבת-חינם, שבזכותה נזכה לגאולה האמיתית והשלמה בקרוב ממש.

(לקוטי שיחות כרך ו, עמ' 143)

איסור הבישול הוא אכן ייחודי לבשר בחלב, ולכן כתבה התורה שלוש פעמים את האיסור "לא תבשל גדי בחלב אימו", כדי ללמדנו שאיסור לאכול בשר בחלב, אסור ליהנות מתבשיל כזה, וחל איסור גם על עצם הבישול של בשר בחלב.

הרחקה מאיסור

כשהתורה מבקשת להרחיק את האדם מהאיסור, הוא מזהירה אותו שלא לעסוק אפילו בבישול בשר וחלב. כך אנו מתבטאים גם בחיי יום-יום – כשרוצים להזהיר אדם שלא לעשות פעולה שלילית, אומרים לו: "אל תלך לשם", אף שלא ההליכה עצמה מטרידה אותנו אלא הפעולה שיעשה שם.

לו הייתה התורה מסתפקת בהזכרת האיסור פעם אחת בלבד, לא היינו יודעים שיש גם איסור בישול. היינו מפרשים את "לא תבשל" כביטוי של הרחקה מאכילה. כשם שהתורה מזהירה מאכילת קודשים בציווי "בכל קודש לא תיגע". אולם מכיוון שהאיסור מוזכר

פירשנו מופיע הפסוק "לא תבשל גדי בחלב אמו". למקרא הפסוק מתעוררות שתי שאלות: האחת, מדוע נאסר הבישול? בכל התורה מופיעים איסורי אכילה או אף איסורי הנאה, ואילו כאן נאסר דווקא הבישול ולא מוזכר איסור אכילה או הנאה. השאלה השנייה – למה התורה מציינת דווקא את ה"גדי", שאותו אסור לבשל בחלב אימו, ולא בהמות אחרות?

על השאלות הללו משיב רש"י בפירושו על הפסוק: "אף עגל וכבש בכלל גדי, שאין גדי אלא לשון ולד רך... ובשלושה מקומות נכתב בתורה – אחד לאיסור אכילה, ואחד לאיסור הנאה, ואחד לאיסור בישול".

שלושה איסורים

למדנו מכאן ש"גדי" בפסוק אינו מכון דווקא ל"גדי עיזים", אלא לכל הבהמות (כשהתורה מתכוונת ל"גדי עיזים" היא אכן כותבת במפורש "גדי עיזים", שכן המילה "גדי" עצמה מכוונת לכל "ולד רך").

מן המעייין

נושא השבוע: בריאות הגוף

שבת מביאה רפואה

אמרו חז"ל (שבת יד) "שבת היא מלועוק ורפואה קרובה לבוא". כלומר, השבת מביאה רפואה. זהו שרמזו הכתוב (שמות כא, ט): "דק שבתו ייתן", על-ידי שמירת שבת, "ורפא ירפא" – באה רפואה לעולם.

(תורת לוי יצחק)

כבוד לגוף היהודי

לאדם ה'צמח-צדק' היה חסיד שלעת זקנתו לא שמר כראוי על בריאותו. אמר לו הרבי: ככל שהגוף מזדקן צריכים לכבדו יותר, בגלל המצוות שהוא נושא עליו, כמו ציצית ותפילין.

הכרה מביאה רפואה

"כי אני ה' רופאך" (שמות טו, כו). כאשר חיים עם ההכרה "כי אני ה'", ומתנהגים על-פיה, זו עצמה רפואה לכל מיני מחלות.

(מי מרים)

מניעת מחלה

שליט מצרים אמר פעם לרופאו, הרמב"ם: "כל ימיי אני במצב בריאותי טוב, ולא ניתנה לי ההזדמנות לבחון את יכולתך ברפואה". השיבו

הרמב"ם: גדולתו של רופא נבחנת במניעת המחלה יותר מבריפוייה. זהו שנאמר (שמות טו, כו): "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך, כי אני ה' רופאך".

התורה מעידה

מאות הלכות מעידות על ערכו של גוף יהודי לפני הקב"ה – דיני מאכלות אסורים, דיני חיי המשפחה, דיני הצומות, דיני חילול שבת ודיני חילול יום-הכיפורים.

(אגרות-קודש)

חייבים לשאול רופא

הנתקל בבעיית בריאות חייב לשאול בעצת רופא, וה' יתברך ישלח לו רפואה ויחזקהו ויאמצהו בגשמיות וברוחניות. כך צריך לנהוג על-פי התורה, וכמו שכתוב: "ורפא ירפא" – "ורפא" על-פי חכמת הרפואה, "ירפא" – הרופא האמיתי, יתברך ויתעלה.

(הרבי מליובאוויטש)

בלי שליחים

ישועה שבאה מאת הקב"ה בעצמו היא נצחית, מה שאין כן ישועה הבאה על-ידי שליח. זהו

אמרת השבוע

בעולם האצילות

הצדיק רבי חיים מצאנז היה נוהג לומר דברי-תורה בסעודה השלישית בשבת, ולאחר מכן היה נכנס לדבקות והיה יושב שעה ארוכה בדממה, אופף בשרעפיו, עד שהיה מתעורר ומתחיל לומר "א-ל מסתתר".

פעם אחת, בשעה שוימר "א-ל מסתתר" תקפו שיעול חזק. הצדיק הוסיף לומר, אף-על-פי שהשיעול גבר והלך. בנו, רבי ברוך, הלך והביא לאביו כוס תה. דחה הצדיק את התה ואמר לבנו: "מה אתה רוצה ממני, בעולם האצילות אין שותים תה!".

נענה הבן: "אבל בעולם האצילות גם לא משתעלים". הייך הצדיק ואמר: "ניצחתי, בני", ושתה את התה.

נס מהלך

בבית הוריה שבנתיבות משלימה אילנית חורי את תהליך החלמתה מפציעתה האנושה בתאונת-דרכים קשה שאירעה לה לפני שנה. הטיפול כולל נסיעה יום-יומית לבית לוינסטיין לצורך שיקום. על-אף זאת אילנית שמחה ומאושרת ומלאת תודה לה.

סיפורה של אילנית מוגדר על-ידי כל הרופאים שטיפלו בה – נס רפואי. היא עצמה משוכנעת כי חייה ניצלו בזכות המעשים הטובים שעשתה זמן קצר קודם לתאונה. את תודתה לה' הביעה בסעודת הודיה גדולה, שהתקיימה לא-מכבר באולם-אירועים גדול, בהשתתפות מאות קרובי-משפחה ומכרים.

אילנית היא אישה צעירה כבת עשרים ותשע, עובדת סוציאלית קהילתית. לפני כמה שנים החלה לעבוד במועצה האזורית גלבוץ. בין השאר פעלה עם אוכלוסייה חלשה בבית-שאן. באותה תקופה התגוררה בקיבוץ מרב. בעקבות שיחות עם רב הקיבוץ התקרבה ליהדות ונעשתה שומרת תורה ומצוות במלוא מובן המילה.

לפני כשנתיים עברה לעבוד במועצה האזורית מטה-בנימינ. את מגוריה קבעה במצפה-דני, הסמוך ליישוב מכנסי. גם כאן לא שכחה את המשפחות שבהן טיפלה בבית-שאן. פעם בשבוע, בכל יום שישי, נהגה לצאת לבית-שאן, לבקר בבתי המשפחות, לשוחח, לעודד ואף לסייע בחבילות מזון שגייסה למענו.

זה קרה בדיוק לפני שנה, ביום שישי, י"ב באדר-א תשס"ג. אילנית יצאה כדרכה, במכוניתה, לכיוון בית-שאן. היא מוג'האווי היה גשום וערפילי. היא הגיעה בשלום לבית-שאן, ביקרה אצל 'משפחותיה', חילקה להן מזון, ויצאה בחזרה לביתה.

בכביש הבקעה, לא-הרחק משדמות-מחולה, ניסה רכב שבא מולה לבצע עקיפה. בגלל הערפל לא הבחין, כנראה, ברכבה, והתנגש חזיתית במכוניתה. מעוצמת ההתנגשות הועפה מכוניתה לנתיב הנגדי והתנגשה בשתי מכוניות נוספות.

למקום הגיע עד מהרה צוות של רופאים צבאיים ששהה בסביבה. מבין כל נפגעי התאונה מצבה של אילנית היה החמור ביותר. הרופאים עוד הספיקו לשמוע אותה מתחננת לעזרה – "תצילו אותי! תצילו אותי!" – קודם שאיבדה את הכרתה.

הצוות שטיפל באילנית אמר נושא. בגלל פציעתה הקשה לא מצאו הרופאים שום דרך להנשימה ולנסות להחזירה לחיים.

צדקה במסירות-נפש

תורת החסידות מרבה להפליא את מעלת הצדקה, שבדורותינו אלה היא המכשיר הגדול והחזק ביותר לזיכוכו של האדם. ההיסטוריה החסידית משופעת בסיפורי-מופת על אדמו"רים וחסידים שהיו בעלי-צדקה מופלאים, ונתנו לצורכי צדקה כל אשר להם.

וכך מתאר זאת כ"ק אדמו"ר הרי"צ באחת מאיגרותיו (כרך ה, עמ' שנו): "ההתעסקות במעשה הצדקה היא דבר קבוע, נטוע ומושרש בין החסידים, מאדמו"ר הזקן, שהיה מטיל על אנ"ש להיות עושים ומעשים במעשה ועבודת הצדקה. יעידו על כך איגרות-הקודש שב'תניא', שרובן ככולן הן בענייני צדקה וצדקת רבי-אמיר-בעל-הנס – ומכתבים אלו הם רק חלק קטן מאיגרות-הקודש ששלח הרבי לאנ"ש בענייני צדקה".

שני בעלי צדקה

חסידי אדמו"ר הזקן נהגו לומר איש לרעהו: "בפרנסה שהקב"ה מעניק לי, נמצא גם החלק שלך" (ספר השיחות תש"ג עמ' 9). ב'תורה אור' (בראשית אב, נאמר, שעבודת הצדקה מזככת את מוחו וליבו של האדם "אלף פעמים ככה". ועל זה נאמר הפסוק (משלי יד, לד): "צדקה תרומם גוי".

רבנו הזקן הקפיד שכל עזרה ותמיכה שנותנים איש לרעהו, לא תיקרא בשם צדקה אלא בשם הלוואה או גמ"ח. כאשר הייתה מתקבלת איגרת-קודש מאת הרבי על מגבית כלשהי – היה שגור בפייהם של החסידים: "צריכים לתת הלוואה, לדאוג לגמילות חסד" (איגרות-קודש אדמו"ר הרי"צ כרך ח, עמ' תרה).

במאמרי החסידות מדובר הרבה על ההבדל בין עבודת ה' ב'חיצוניות הלב' לעבודה ב'פנימיות הלב'. באחד המאמרים מוסבר הבדל זה גם בנתינת הצדקה: 'חיצוניות הלב' – שנותנים צדקה משום שזו מצווה; 'פנימיות הלב' – שמרגישים את תוכן העניין של "ואתה מחיה את כולם" (נחמיה ט, ו). ומעיד כ"ק אדמו"ר הרי"צ (ספר המאמרים תש"ט עמ' 5): "פתגם זה יצר אלפי בעלי-צדקה עם מסירות-נפש. הם עצמם הסתפקו בפרוסת לחם בחלב חמוץ, אך צדקה חילקו ביד רחבה".

החסיד ר' זלמן מדוברונה היה ידוע במידת הצדקה שלו. לפניו היו תמיד שלוש מגירות: באחת מטבעות של זהב, בשנייה של כסף, ובשלישית מטבעות נחושת. כשהיה נכנס לביתו עני, היה מביט בו ומחליט מאיזו מגירה לתת לו את התרומה, ולאחר שהחליט היה מכניס ידו למגירה, ומה שהיה מעלה ממנה היה מוסר לעני. בימיו חי חסיד שני, שאף הוא היה בעל-צדקה גדול, ושמו ר' פינחס משקלוב. כששמע על מנהגו של ר' זלמן, נסע אליו כדי לראות זאת. מאז היה אף הוא נוהג כך. כשנכנס לאחר מכן ל'חידות' אל רבנו הזקן סיפר על הדרך שלמד מר' זלמן, אך אמר: "בכל-זאת יש הבדל ביני לבין ר' זלמן. הוא אינו מביט כלל במטבעות שבידו כדי לראות כמה הוא נותן, ואילו אני, אף שאינני גורע ממה שאני מעלה בידו, אני פותח את היד לראות כמה יש בה"...

"לא משלהם הם נותנים"

הרבי מהר"ש הורה לחסיד אחד לייסד קרן גמילות-חסדים בעירו, ואמר שכל אחד מאברכי אנ"ש בעיר ישקיע בקרן חצי מן הנדוניה שקיבל בחתונתו. אמר החסיד: "רבי, לא אוכל לשכנעם לתת מחצית הנדוניה שלהם". השיבו הרבי: "כשאני אומר, יתקבלו הדברים. אמור להם, שכאשר נותנים, לא משלהם הם נותנים; ואם לא ייתנו – לא יהיה להם" (ספר השיחות תש"ה עמ' 95).

ומשהו על גבאי צדקה: נהגו חסידים, שהאוסף כסף למטרת צדקה כלשהי – יתרום את המטבע הראשון (ספר השיחות תש"ה עמ' 34).

— "אז מדוע אינכם מבעיעים הנשמה?!", תמה הפרמדיק.

— "אי-אפשר, כל הלסת הקדמית מרוסקת".

— "אם-כן עשו לה קנולה דרך הגרון!", התעקש.

— "ניסינו פעמיים ולא הצלחנו. התקשרנו לרופא והוא בדרך לכאן כדי לקבוע את המוות. מצטערים, אבל אין

ואז הגיע למקום מנשה פרג, פרמדיק בניידת טיפול-נמרץ של מו"א מעפולה. "מה עושים איתו?", שאל מנשה את הצוות שטיפל בה לפניו.

"אין מה לעשות, היא כבר מתה", הייתה התשובה.

"כלומר?", תהה מנשה.

— "כלומר, לא נושמת".

מה לעשות", נדו בראשם.

"תשמעו חברה, לא באתי לכאן מעפולה כדי לשמוע שי'אין מה לעשות', אלא כדי לנסות להציל חיים. תנו לי לעשות משהו!", ביקש מנשה "אם אתה רוצה מאוד לעשות משהו, קח את הסדין הלבן וכסה את הגופה", קבעו.

מנשה החליט לטול את העניינים לידיים. "תודה רבה לכם, אני לוקח פיקוד על האירוע", הכריז הפרמדיק, שמאחוריו כעשרים וחמש שנות ותק בהצלת חיים.

מנשה ביצע חתך בגרון, החדיר צינורית והחל להנשים – פעולה כירורגית קיצונית המבוצעת רק במקרי חירום קשים ביותר, כשכבר 'אין מה להפסיד'. בגופה החלו להיראות סימני חיים קלושים. כעבור שעה קלה הגיע למקום מסוק שהעביר את הפצועה למרכז הרפואי 'רמב"ם' בחיפה.

תקופה ארוכה הונשמה אילנית במכונת הנשמה כשהיא מחוסרת הכרה. מנשה פרג, איש בעל לב גדול, נהג להתקשר מדי פעם ולהתעניין בשלומה. "עדיין קריטי", "עדיין בלי הכרה", היו התשובות שקיבל. בפעם האחרונה שטלפן בישרה לו אחת האחיות (מתוך טעות או אי-הבנה) על פטירתה של הפצועה, ומנשה חש כאב-לב גדול.

חלפו כארבעה חודשים מאז התאונה. יום אחד הוא מקבל שיחת טלפון. "שלום, מדברת אילנית חורי", אמר הקול מעבר לקו. "מי?!", השתומם מנשה.

"כן, אילנית חורי, זו שהצלת את חייה בתאונה ליד שדמות-מחולה", נשמע הקול מהמכשיר.

מנשה הוכה הלם. "מאיפה... מאיפה את מדברת אליי... מהקבר?!", שאל כלא-מאמין.

"לא, דווקא מהעולם הזה... רציני להגיד לך תודה". חלפו כמה שניות עד שמנשה קלט ואז פרץ בככי.

אילנית נפצעה אנושות. ימים רבים הייתה מחוסרת הכרה. בכמה מקומות בגופה רוסקו העצמות. ברגלה השמאלית הושתלה פלטינה באורך של חצי מטר. פלטינה הושתלה גם במקומות נוספים בגופה. לאחר כל זאת ונגד כל הסיכויים, היא חיה והולכת על רגליה ומצפה כבר לחזור לעבודתה ולמשפחות המצוקה בבית-שאן שמחכות לה.

"אם הקב"ה מחליט שאדם צריך לחיות", אמרה אילנית למשתתפים בסעודת-ההודיה, "אז הוא חי!".

(תודתנו לשולח הסיפור, הרב שלמה אבינר, רב היישוב בית-אל וראש ישיבת עטרת-כוהנים)

רב וצייר, סיפור של מגילה

סיפור המגילה הוא סיפורה של יד ההשגחה העליונה האורגת פרט לפרט ומאורע למאורע ויחידיו יוצרת נס שהתחפש לטבע. כזה הוא גם סיפורם של שניים – הרב **דניאל נשיא**, תלמיד-חכם ומרביץ תורה, ור' **מיכאל גולדנברג**, צייר ופסל בעל מוניטין, שיצרו יחדיו מגילת-אסתר מרהיבה ביופיה.

המגילה, בפורמט אלבומי, כתובה אותיות סת"ם מנוקדות, מלווה תרגום לאנגלית ופירוש שליטת הרב נשיא מרש"י, אבן-עזרא ועוד. בסופה מופיע פירוש הרמ"א למגילה, 'מחיר יין', שאותו חיבר בגיל שבע-עשרה כמשלוח-מנות; וכל זאת לצד איוריו המקסימים, מלאי הצבע, החיים והדמיון של גולדנברג.

דמות שהשיפה

סיפורי חיים של נשיא ודולדנברג מתחילים הרחק זה מזה, ונפגשים בשיעור הגמרא שמוסר הרב נשיא בית-הכנסת שבשיכון וז'ניץ ברחובות. הרב נשיא (53) נולד בתל-אביב למשפחה שאינה שומרת מצוות. שירת כקצין קרבי בחטיבת הנח"ל. לאחר הצבא למד רפואה וטרנירית באיטליה ועסק במקצוע למעלה מעשר שנים.

בשנת תש"נ החל לשמור תורה ומצוות, בעקבות קשר עמוק שהתפתח בינו לבין הרב יעקב-משה קרמר (שזכה לכינוי "הצדיק מכפר-גדעון"). "התרשמתי עמוקות מאישיותו ומהצניעות העצומה שבה חי עם משפחתו, בשעה שרבים נהרו אליו כדי להיושע ולהיעזר על-ידו. בזכותו תנוודעתי לאוצרות התורה שכבשו את ליבי".

הרב נשיא מיטין והצייר גולדנברג עם המגילה החדשה

משמעות ליהדות

הרב נשיא מתגורר כיום בשיכון וז'ניץ ברחובות, מוסר שיעורי תורה לרוב ואף חיבר כמה ספרים על הש"ס. אחד המשתתפים בשיעוריו הוא ר' מיכאל גולדנברג, תושב רחובות גם-כן. מיכאל (39) נולד בעיר דנייפרופטרובסק באוקראינה. "מהרגע שאני זוכר את עצמי החזקתי מחול וצבעים", מספר מיכאל. "בכל הנוגע ליהדות – ידעתי אמנם כי אני יהודי, אך לא הייתה לכך בעיניי שום משמעות. סבתי, שגדלה בבית דתי, הייתה אומרת לי שיש

בורא לעולם, אבל החינוך שקיבלתי במועדון הקומסומול סתר זאת ואני גיחכתי.

"בגיל מבוגר יותר התוודעתי לראשונה, דרך חברים, למזווה, לספרי-קודש, ול'שמע ישראל'. התחלתי להתעניין. בעקבות זאת התעורר בליבי רצון עמוק לעלות לארץ. זה היה בשנת תשמ"ז, לפני פתיחת השערים. לאחר כשנתיים של עיכובים ביורוקרטיים, עליתי ארצה עם אימי".

ציורי נשמה

בזכות כישורו האמנותי המיוחד הצליח מיכאל להתברג במהירות בתעשיית המדיה הישראלית, אולם תהליך התקרבותו ליהדות העמיק והלך, ובהדרגה נטש אט-אט את העיצוב והציור המסחרי לטובת ציורי-קיר במוסדות דתיים, איור ספרים חינוכיים לילדים, ציורים מן ההווה היהודי ודיקנאות של גדולי ישראל.

הוא אשר אמרנו: תל-אביב ודנייפרופטרובסק, קצין בצה"ל ובוגר הקומסומול, רב ואמן – נפגשים בסיפור המגילה.

קבוצת גפן - המבטחת של הציבור הדתי
 ביטוח רפואי משפחתי פרטי (חובה זהב) ביטוח משכנתא במחיר הזול ביותר ביטוח רכב מיוחד לציבור הדתי (חובה וצד ג') חסכוניות לילדים * ביטוחי שנייים מהיום להיום אובדן כושר עבודה * ביטוחי חיים ועוד ועוד...
מאמינים בביטוח כהלכה
1800-39-33-39

רשת גני חבי"ד
 להתחיל את החיים ברגל ימין
 מאות גני-ילדים מעולים, בכל רחבי הארץ, ממתינים לילדיכם מוקד ארצי (24 שעות ביממה):
1700 700 358

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

קיפול התפילין בקדיש

שאלה: האם מותר לקפל את התפילין בשעה שאומרים קדיש בסוף התפילה?

תשובה: מצוות הקדיש היא לשמוע מהאומרו: "יתגדל... ואמרו אמן", ולענות "אמן, יהא שמיא רבא...". כשם שצריך לכתחילה לשמוע ולכוון לברכה שעליה עונים 'אמן'. יש לגעור במי שמדברים כשאומרים קדיש, אף אם יש מניין בלעדיהם השומעים ומכוונים לקדיש. ב'ספר חסידים' מובא "מעשה בחסיד אחד שראה בחלומו חסיד אחר [שהלך לעולמו] ופניו מוריקות. אמר לו: למה פניך מוריקות? אמר לו: מפני שהייתי מדבר... ובשעה שהיה [שליח-ציבור] אומר 'יתגדל' עד 'אמן' יהא שמיא רבא, ולא הטיתי אוזניי לשמוע ממנו בכונה".

אפילו מי שנמצא באותה שעה באמצע תפילת העמידה (שמונה-עשרה) שלו, חייב לשתוק ולשמוע מ'יתגדל' ועד שמגיע האומר קדיש ל'יתברך וישתבח...'. ונחשב לו כאילו עונה, כי לעניין זה נחשב "שומע כעונה" (אלא שלא

חייבוהו להקשיב יותר מ'אמן יהא שמיא רבא'). בשעה שהאדם מברך כל ברכה, נפסק שאסור לו לעשות אפילו מלאכה קלה, שאינה מונעת אותו מלכוון, "מפני שנוהג כמברך בדרך עראי ומקרה". ואין צריך לומר שלא יעסוק בדבר שצריך לשום לבבו אליו, ואפילו הוא דבר-מצווה... שנמצא פונה לבבו מכוונת הברכה". ואכן, ה'פרי מגדים' אוסר לקפל את התפילין (אף שזו אינה יותר מ'מלאכה קלה') אפילו בשעת חזרת הש"ץ (למשל בראש-חודש). כל-שכן בקדיש, שהמשנה ברורה מביא להלכה, כי "בשעת אמירת קדיש אסור אפילו להרהר בדברי-תורה, מפני שצריך לכוון הרבה בעניינת הקדיש". על-כן אין כל היתר לקפל את התפילין בשעת הקדיש. רק בחלק הקדיש שהוא 'מנהג', דהיינו כל מה שאחרי 'דאמיין בעלמא ואמרו אמן', יש מקום להקל בזה.

מקורות: שו"ת הרא"ש כלל ד ס"י יט. ספר חסידים ס"י נח. טור ס"י רסח. בית יוסף ר"ס קכה. שו"ע אדמו"ר הזקן נו"ד. קד"ה. קכ"ו. קכה. א. קפ"ז. רסח. יז. פרמ"ג ס"י לד. כמשכחות-זהב ס"ק ב. משני"ב ס"י נו. ס"ק א. מפר"ח ס"ו"ס סח. וראה אשי ישראל מלי"ב סט"ז, ושי"ב.

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולניים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנת בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): "וידאיקה", 03-9606120

